

بررسی عوامل موثر بر ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال ازدواج کرده شهرستان ایرانشهر

غلامرضا ثناگوی محرر^۱، وجیهه سادات طباطبائی^۲، سهیلا کیخا^۳ و سعیده سروش^۴

۱ گروه روانشناسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران،

پست الکترونیک: Reza.sanagoo@gmail.com

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی واحد زاهدان، دانشگاه آزاد

اسلامی، زاهدان، ایران، تلفن: ۰۹۱۵۳۷۸۰۲۹۰، ایمیل: vt162@Yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران،

۴ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران،

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی عوامل موثر بر ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال ازدواج کرده شهرستان ایرانشهر در سال ۱۳۹۴ است. این تحقیق از نظر اهداف تحقیقی جز تحقیق‌های بنیادی و از نظر روش و ماهیت از نوع تحقیق توصیفی-همبستگی می باشد. در این تحقیق جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه زوجین زیر ۵ سال ازدواج کرده شهرستان ایرانشهر می باشند، و به تعداد ۶۵ پرسشنامه بین آنان توزیع گردید. که در فاصله زمانی سال ۱۳۹۴ می باشد... متغیرها با استفاده از پرسشنامه ناسازگاری زوجین محقق ساخته که با کمک اساتید راهنما و کارشناسان تنظیم گردیده، سنجیده شد. اطلاعات با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تجزیه و تحلیل فرضیات نشان داد که بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد. و همچنین بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه معنادار وجود دارد. و نتیجه فرضیه سوم نیز نشان داد که بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد. و در پایان نتایج نشان می دهد که بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد

واژه‌های کلیدی: ناسازگاری زوجین، درآمد خانواده، ازدواج اجباری

مقدمه

بخش اعظم رشد انسان حاصل زندگی اجتماعی اوست؛ همانطور که بسیاری از مشکلات و بحرانهای حیات آدمی نیز حاصل کشاکشهای زندگی اجتماعی است. خانواده کوچکترین واحد اجتماعی است و رایجترین، اجتماع پسندترین و خداپسندترین شکل تشکیل یک خانواده جدید، ازدواج یک زن و یک مرد است.

رضایت زناشویی یکی از عوامل موثر در ثبات و پایداری خانواده ها و در عین حال بهداشت روانی زوجین و فرزندان و همچنین جامعه است. در روابط زناشویی عوامل متعددی باعث رضایت زوجین از یکدیگر می شود. سازگاری زناشویی بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی و اجتماعی انسان ها تأثیر می گذارد. در واقع سنگ زیربنای عملکرد خوب خانواده است و نقش والدینی را تسهیل می کند، عمر زن و شوهر را زیاد می کند (، حسینی نسب و دیگران، ۱۳۸۸: ۵۸).

اما در صورتی که سازگاری وجود نداشته باشد، این جنبه های مثبت از بین می روند و باعث مشکلات عدیده ای هم در زمینه ی فردی و هم اجتماعی می شود. با توجه به اینکه مسائل ناشی از ناسازگاری که حتی بسیاری از مواقع به طلاق نیز می انجامد هم فردی و هم اجتماعی است باید با ترکیبی از دیدگاه های جامعه شناختی و روان شناسی به آن پرداخت و عوامل مؤثر بر آن را بررسی کرد. خانواده نهادی است که از یک سو با جامعه ی بزرگتر در تعامل است و از سوی دیگر مستقیماً با فرد در ارتباط است. اهمیت این نهاد به حدی است که برخی از صاحب نظران آنرا از ارکان اساسی جامعه به حساب می آورند و تحقق جامعه ی سالم را در گرو دستیابی با خانواده ی سالم می پندارند (مهرابی زاده هنرمند و دیگران، ۱۳۸۹: ۱۲۶).

یکی از مهم ترین عواملی که بر بقاء، دوام و رشد خانواده اثر می گذارد، روابط سالم و مبتنی بر سازگاری و تفاهم بین اعضاء، به خصوص زن و شوهر است. سازگاری زناشویی به عنوان یکی از مهم ترین عوامل اثر گذار بر عملکرد خانواده است (نورانی پور، ۱۳۸۶: ۵۶).

سازگاری زناشویی بر کیفیت عملکرد والدینی، طول عمر، میزان سلامت، رضایت از زندگی، میزان احساس تنهایی، رشد و تربیت فرزندان، روابط اجتماعی و گرایش به انحرافات اجتماعی تأثیر دارد (محرمی، ۱۳۸۷: ۴۵).

اما چنانچه زندگی زناشویی شرایطی نامساعد را برای ارضای نیازهای مختلف همسران ایجاد کند، نه تنها جنبه های مثبت ازدواج تحقق نمی یابد، بلکه اثری منفی و گاه جبران ناپذیر را به جا خواهد گذاشت. این اثرات منفی فقط برای همسران نیست بلکه طیف وسیعی از اختلالات را در فرزندان آنان ایجاد می کند که از میان آن می توان به گوشه گیری، افسردگی، ضعف در شایستگی اجتماعی، ضعف در عملکرد تحصیلی و مشکلات ارتباطی اشاره کرد. طبق یافته های پژوهش های مختلف در اوائل ازدواج تقریباً تمام زوج ها رضایت زناشویی بالایی را گزارش می کنند (برومن^۱، ۲۰۰۵: ۴۳۱).

اما در بسیاری از ازدواج ها علائم نارضایتی در چند سال اول زندگی بروز می کند و کاهش رضایت زناشویی نیز با خطر بالای طلاق همراه است. به نحوی که در سال های اخیر بخش بزرگی از ازدواج ها در سال های نخست به ویژه پنج سال اول به طلاق منجر می شود و باعث افزایش طلاق شده است (گاتمن و لونسون^۲، ۲۰۰۸: ۷۳۷).

کشور اسلامی و استان سیستان بلوچستان شهرستان ایرانشهر نیز از این امر مستثنا نبوده با توجه به اینکه در شهرستان ایرانشهر اغلب ازدواجها به صورت سنتی انجام می گردد و در حقیقت ازدواجهای فامیلی بیشتر مرسوم می باشد و براساس مشاهدات مشخص گردیده که متأسفانه در امر ازدواج در این منطقه کمتر به نظرات و دیدگاههای طرفین، رعایت سن ازدواج، عدم رعایت درآمد خانواده و شغل مناسب برای امر ازدواج و طولانی بودن سالهای ازدواج از جمله مسایلی هست که به ناسازگاری زوجین در ۵ سال اول در این منطقه می انجامد لذا بررسی به این موضوع ضروری بوده که به ان به صورت کامل پرداخته خواهد شد. بنابراین سوالات اصلی پژوهش عبارت است از:

چه عواملی بر ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال ازدواج کرده شهرستان ایرانشهر تأثیر دارد؟

1. Bromen

2. Gatman, Lonson

از آنجا که با توجه به مبانی نظری تحقیق و نظریه‌های موجود در ارتباط با موضوع هر کدام بر جنبه‌ای از مساله تاکید دارند، بنابراین نمی‌توان از یکی از این نظریه‌ها به عنوان چارچوب نظری تحقیق استفاده کرد و به ناچار باید از ترکیبی از نظریات به صورت تلفیقی استفاده کرد و یک چارچوب قابل استفاده در موضوع تحقیق ساخت.

به طور کلی نظریه‌های پرداخته شده در ارتباط با ناسازگاری خانواده به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند: دسته اول نظریاتی هستند که در مورد خانواده وجود دارد که همان نظریات جامعه‌شناسی خانواده هستند و دیگری نظریه‌هایی که در ارتباط با آسیب‌شناسی اجتماعی به رشته تحریر درآمده‌اند.

هنرپروران (۱۳۹۲) در پژوهشی به رابطه سبک های دلبستگی با میزان اضطراب و رضایتمندی زناشویی در بین زنان شاغل آموزش و پرورش ناحیه ۴ شیراز پرداخته و نتایج نشان می دهد که بین سبک های دلبستگی با رضایتمندی زناشویی رابطه وفاداری وجود دارد. بین سبک های دلبستگی با اضطراب رابطه معناداری وجود دارد. سبک های دلبستگی بطور معناداری قادر به پیش بینی رضایتمندی زناشویی می باشد. سبک های دلبستگی به طور معناداری قادر به پیش بینی اضطراب می باشد. حسینی (۱۳۹۱) به بررسی نقش هوش هیجانی و مولفه های آن در رضایت مندی زناشویی و مقایسه آن با متغیرهای جمعیت شناختی پرداخته و بیان می دارد که افزایش هوش هیجانی با افزایش مدت زمان ازدواج، سن ازدواج و سطح تحصیل، همچنین افزایش رضایت مندی زناشویی با افزایش مدت زمان ازدواج، از دیگر نتایج این پژوهش بود. با توجه به ارتباط بالای هوش هیجانی و مؤلفه های آن با رضایت مندی زناشویی، مدارس، سازمان ها و کلینیک های خانواده درمانی می توانند از این متغیر در بهبود رضایت زناشویی بهره ببرند و به بهتر شدن روابط انسانی کمک کنند.

باقری (۱۳۸۷) به بررسی صفات شخصیتی بر روی سازگاری زوجین (تفاهم زناشویی) پرداخته و نتایج پژوهش ان نشان می دهد که عامل درون گرایی - برون گرایی و اشتغال زنان تاثیری در میزان رضایت زناشویی ندارد و ممکن است عوامل متعدد دیگری چون سن ، تحصیلات ، وضع اقتصادی ، اجتماعی و مسائل فرهنگی در میزان رضایت زناشویی تاثیر داشته باشند . هاریتز^۳ و همکاران (۲۰۰۶) نیز سطوح هوش هیجانی و رضایتمندی زناشویی و رابطه ساختاری آن ها را در زوج های ناسازگار مقایسه کردند و نشان دادند که بین مولفه های هوش هیجانی و رضایت از زندگی رابطه مثبت معناداری وجود دارد، این بررسی نشان داد که کفایت های هیجانی، سازه ای بنیادین و اثرگذار بر بهبود و تقویت روابط زناشویی می باشد. لذا با توجه به هدف تحقیق فرضیات مطالعه به شرح ذیل ارایه می گردد.

فرضیه اول : بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

فرضیه دوم: بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

فرضیه سوم: بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد .

فرضیه چهارم: بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

روش

این تحقیق می تواند از نظر اهداف تحقیقی جز تحقیق های بنیادی باشد و از نظر روش و ماهیت از نوع تحقیق توصیفی - همبستگی می باشد..

شرکت کنندگان

جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه زوجین زیر ۵ سال ازدواج کرده شهرستان ایرانشهر ، می باشند. تعداد نمونه شامل ۶۵ زوج که در این تحقیق روش نمونه گیری به صورت خوشه ای تصادفی می باشد. به این صورت که ۶۵ نفر زوج که دارای زندگی عادی و در شرف طلاق میباشد و از بین آنان در این بین ۳۵ زوج در شرف طلاق و ۳۰ زوج دارای زندگی عادی هستند انتخاب و مورد آزمون قرار خواهند گرفت. . سپس از بین جامعه نمونه تحقیق انتخاب شده با توجه به جمعیت زیاد تعدادی به صورت طبقه بندی شده و تصادفی با استفاده از فرمول نمونه گیری انتخاب گردید و پرسشنامه بین آنان توزیع گردید.

شیوه اجرا

با عنایت به این که تحقیق از دیدگاه روش و ماهیت، از نوع تحقیقات همبستگی به حساب می آید و با توجه به موضوع و فرضیه های تحقیق، جهت انجام تحلیل های آماری از مباحث همبستگی پیرسون، رگرسیونهای گام به گام و لحاظ فرضیه های اساسی حاکم بر آنها کمک گرفته خواهد شد. در این تحقیق پس از استخراج ارزشهای هر یک از متغیرها، با استفاده از نرم افزار SPSS به تجربه و تحلیل یافته ها بر اساس مدل های رگرسیون تحقیق که در ادامه ارائه شده است پرداخته می شود.

ابزارهای پژوهشی

در این تحقیق جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه ذیل استفاده شده است.

۱- پرسشنامه ناسازگاری زوجین خود محقق ساخته ۲۶ ماده ایی.

این پرسشنامه حاوی ۲۶ سوال است که براساس طیف ۵ درجه ای لیکرت از خیلی زیاد، تا حدودی، کم و خیلی کم تدوین گردیده است آلفای کرونباخ محاسبه شده این پژوهش مربوط به این پرسشنامه ۰/۸۸ بدست آمد که نشان دهنده اعتبار بالای پرسشنامه می باشد .. (خاکی، ۱۳۸۷، ۱۸۴)

نتایج

در این قسمت با استفاده از داده های منتج از پرسشنامه به فرضیات تحقیق پرداخته و درستی و نادرستی آنها بررسی شده است .

۱- فرضیه اول: بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

H₀: فرضیه اول : بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود ندارد.

H₁: فرضیه اول : بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

جهت آزمون فرضیه آماری فوق از آزمون ضریب همبستگی استفاده می شود . چنانچه ضریب همبستگی بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد معنی دار باشد ، در این صورت ، فرض آماری H₀ رد خواهد شد و فرض H₁ در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد مورد قبول واقع می شود .

جدول (۱) ضریب همبستگی بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین

سطح معنی داری	همبستگی	تعداد	بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین
۰.۰۰۲	۰.۰۳۳	۶۵	

جدول (۲) ضریب همبستگی ، ضریب تعیین بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار تخمین
۱	۰.۰۳۳	۰.۰۰۱۰۹	۰.۰۰۱۰۴	۰.۶۹۹۷

باتوجه به خروجی های نرم افزار SPSS ، جداول نشان می دهد ، از آن جا که سطح معناداری کمتر از پنج درصد است، فرض H₀ در سطح خطای پنج درصد رد می شود و وجود همبستگی بین این دو متغیر تایید می شود. همچنین ضریب تعیین محاسبه شده نیز عدد ۰.۰۰۱۰۹ را نشان می دهد که تا حدودی برآزش مناسبی از تغییرات متغیر میزان ناسازگاری زوجین توسط نداشتن شغل مناسب ارائه می کند .

جدول (۳) تحلیل واریانس رگرسیون بین نداشتن شغل مناسب و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	مجموع مربع	درجه آزادی	توان دوم میانگن	t آماره	سطح معنا داری
1 رگرسیون	۰.۰۷۹	۱	۰.۰۷۹	۰.۱۶۰	۰.۰۰۵
مجموع مربعات خطا	۷۲.۴۷۳	۱۶۸	۰.۴۹۰		
مجموع	۷۲.۵۵۲	۱۶۹			

جدول (۳) نشان دهنده تحلیل واریانس بین نداشتن شغل مناسب به عنوان متغیر مستقل و میزان ناسازگاری زوجین به عنوان متغیر وابسته می باشد، طبق این خروجی، معنی داری کلی مدل رگرسیون توسط این جدول و از طریق فرضیه های آماری ذیل آزمون می شود:

H_0 : رابطه خطی بین متغیرها وجود ندارد

H_1 : رابطه خطی بین متغیرها وجود دارد

با توجه به این که سطح معناداری کمتر از پنج درصد می باشد، فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر تایید می گردد. و فرضیه فوق تایید می شود.

۲- فرضیه دوم: بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

H_0 : بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

جهت آزمون فرضیه آماری فوق از آزمون ضریب همبستگی استفاده می شود. چنانچه ضریب همبستگی بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد معنی دار باشد، در این صورت، فرض آماری H_0 رد خواهد شد و فرض H_1 در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد مورد قبول واقع می شود.

جدول (۴) ضریب همبستگی، ضریب تعیین بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار تخمین
1	۰.۲۸۱	۰.۰۷۹	۰.۰۷۳	۰.۶۱۰۱

طبق جدول شماره (۴) ضریب همبستگی بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین برابر ۰.۲۸۱ است. این عدد در سطح خطای ۵٪ رابطه معنی داری را بین دو متغیر میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین را نشان می دهد. همچنین ضریب تعیین محاسبه شده نیز عدد ۰.۰۷۹ را نشان می دهد که تاحدودی برآزش مناسبی از تغییرات متغیر میزان ناسازگاری زوجین توسط متغیر میزان درآمد خانواده ارائه می کند.

جدول (۵) تحلیل واریانس رگرسیون بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	مجموع مربع	درجه آزادی	توان دوم میانگن	t آماره	سطح معنا داری
1 رگرسیون	۰.۰۶۴	۱	۰.۰۶۴	۰.۱۷۲	۰.۰۰۰
مجموع مربعات خطا	۰.۷۴۵	۲	۰.۳۷۲		
مجموع	۰.۸۰۸	۳			

منبع: نگارنده

جدول (۵) نشان دهنده تحلیل واریانس بین متغیر میزان درآمد خانواده و به عنوان متغیر مستقل و میزان ناسازگاری زوجین به عنوان متغیر وابسته می باشد، طبق این خروجی، معنی داری کلی مدل رگرسیون توسط این جدول و از طریق فرضیه های آماری ذیل آزمون می شود:

H0: رابطه خطی بین متغیرها وجود ندارد

H1: رابطه خطی بین متغیرها وجود دارد

با توجه به این که سطح معناداری کمتر از پنج درصد می باشد، فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر تایید می گردد و فرضیه دوم تایید می شود.

فرضیه سوم: فرضیه سوم: بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

H0: بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود ندارد.

H1: بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

جهت آزمون فرضیه آماری فوق از آزمون ضریب همبستگی استفاده می شود. چنانچه ضریب همبستگی بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد معنی دار باشد، در این صورت، فرض آماری H0 رد خواهد شد و فرض H1 در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد مورد قبول واقع می شود.

جدول (۶) ضریب همبستگی، ضریب تعیین بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین شده	ضریب تعیین تعدیل	خطای معیار تخمین
۱	۰.۰۶۴	۰.۰۰۴	۰.۰۴۳	۱.۳۷۰۲

طبق جدول (۶) ضریب همبستگی بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین برابر ۰.۰۶۴ است. این عدد در سطح خطای ۵٪ رابطه معنی داری را بین دو متغیر میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین نشان می دهد. همچنین ضریب تعیین محاسبه شده نیز عدد ۰.۰۰۴ را نشان می دهد که تا حدودی برازش مناسبی از تغییرات متغیر میزان تفاوت سنی بر متغیر میزان ناسازگاری زوجین ارائه می کند.

جدول (۷) تحلیل واریانس رگرسیون بین میزان تفاوت سنی و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	مجموع مربع	درجه آزادی	توان دوم میانگن	آماره	سطح معنا داری
1	۰.۰۱۶	۱	۰.۰۱۶	۰.۰۰۸	۰.۰۰۴
	۳.۷۵۵	۲	۱.۸۷۸		
	۳.۷۷۱	۳			

-فرضیه چهارم: فرضیه چهارم: بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

H0: بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود ندارد.

H1: بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد.

جهت آزمون فرضیه آماری فوق از آزمون ضریب همبستگی استفاده می شود. چنانچه ضریب همبستگی میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد معنی دار باشد، در این صورت، فرض آماری H0 رد خواهد شد و فرض H1 در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد مورد قبول واقع می شود.

جدول (۸) ضریب همبستگی، ضریب تعیین بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار تخمین
۱	۰.۰۸۹	۰.۰۰۷۹۲	۰.۰۰۷۵۲	۰.۵۴۸۳

طبق جدول (۸) ضریب همبستگی میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین ۰.۰۸۹ است. این عدد در سطح خطای ۵٪ رابطه معنی داری را بین دو متغیر میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین نشان می دهد. همچنین ضریب تعیین محاسبه شده نیز عدد ۰.۰۰۷۹۲ را نشان می دهد که تا حدودی برازش مناسبی از تغییرات متغیر میزان ناسازگاری زوجین توسط متغیر میزان ازدواج اجباری ارائه می کند.

جدول (۱۰) تحلیل واریانس رگرسیون بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین

مدل		مجموع مربع	درجه آزادی	توان دوم میانگن	آماره	سطح معنا داری
۱	میزان تغییرات متغیر وابسته	۰.۰۰۵	۱	۰.۰۰۵	۰.۰۱۶	۰.۰۱۰
	باقیمانده	۰.۶۰۱	۲	۰.۳۰۰۵		
	مجموع	۰.۶۰۶	۳	۰.۲۰۲		

جدول (۱۱) ضرایب معادله رگرسیون بین میزان ازدواج اجباری و میزان ناسازگاری زوجین

مدل			مقدار استاندارد شده ضرایب	خطای معیار ضرایب	ضرایب استاندارد نشده	سطح معنا داری
	آماره آزمون	سطح معنا داری				
۱		۲۵۱.۷۹۶		۰.۳۷۰	۹۳.۲۲۱	۰.۰
	میزان ازدواج اجباری	۰.۱۲۶	۰.۰۸۹	۰.۳۶۲	۰.۰۴۶	۰.۰۱۰

منبع: نگارنده

جدول (۱۲) نشان دهنده تحلیل واریانس بین متغیر میزان ازدواج اجباری و به عنوان متغیر مستقل و متغیر میزان ناسازگاری زوجین به عنوان متغیر وابسته می باشد، طبق این خروجی، معنی داری کلی مدل رگرسیون توسط این جدول و از طریق فرضیه های آماری ذیل آزمون می شود:

H₀: رابطه خطی بین متغیرها وجود ندارد

H₁: رابطه خطی بین متغیرها وجود دارد

با توجه به این که سطح معناداری کمتر از پنج درصد می باشد، فرض خطی بودن رابطه بین دو متغیر تایید می گردد.

بحث

در این پژوهش به بررسی عوامل موثر بر ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال ازدواج کرده د شهرستان ابرانشهر در سال ۱۳۹۴ پرداخته شد.

امروزه در زندگی زناشویی زوجین داشتن شغل و کار مناسب به منظور تامین مایحتاج زندگی از اولیتهای اصلی محسوب گردیده و رفع مشکلات اقتصادی خانواده از نیازهای ضروری و مایه آرامش و آسایش زندگی می باشد که عدم داشتن یک فعالیت شغلی مستمر علاوه بر ایجاد نارضایتی در بین افراد و اعضای خانواده به مرور زمان اختلافات خانوادگی را افزایش داده و

باعث نارضایتی در بین زوجین علی‌الخصوص زوجین تازه ازدواج کرده خواهد شد و به دنبال آن مشکلات بعدی را در پی خواهد داشت. همچنین نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل سوال و فرضیه دوم پژوهش نشان می‌دهد که: متاسفانه به دلیل وجود ساختار فرهنگی سنتی و ازدواجهای فامیلی و عدم ارتباطات اجتماعی غیر فامیل در منطقه باعث گردیده که هنوز در برخی از خانواده‌های منطقه ازدواجها به همان صورت قدیمی و سنتی صورت پذیرد و به نوعی به سن ازدواج و شرایط آمادگی ازدواج در بین دختران و پسران منطقه کمتر توجه گردد و یا به عبارتی تطابق سنی دو نفر اهمیت چندانی داده نشود که این خود باعث عدم توجه طرفین به نیازهای همدیگر و درک نمودن متقابل بین آنان گردیده و در دراز مدت و یا در بعضی مواقع به کمتر از یکسال شرایط ناسازگاری و اختلافات در آنان پدید آید. یعنی هرچه اختلاف سنی طرفین بیشتر باشد میزان ناسازگاری و اختلافات بیشتر خواهد شد. همچنین نداشتن شغل و کار مناسب باعث خواهد شد که خانواده و در راس آن زوج از درآمد کافی و مطلوبی برخوردار نبوده و نتواند مشکلات اقتصادی و نیازهای ضروری مادی خانواده و زوجه را فراهم نماید که این مهم باعث افزایش نارضایتی در بنیان خانواده می‌گردد یا به عبارت دیگر بین میزان درآمد خانواده و میزان ناسازگاری زوجین زیر ۵ سال رابطه وجود دارد. هرچه میزان درآمد خانوارها کاهش یافته افزایش نارضایتی در بین آنان مشهودتر می‌باشد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل سوال و فرضیه چهارم پژوهش نشان می‌دهد که: یکی از دلایل اصلی ناسازگاری زوجین در منطقه مورد مطالعه که متاسفانه براساس فرهنگهای سنتی و مقاومت افراد قدیمی باب گردیده و به نوعی تغییر پذیری آن با توجه به مهاجرت و رفت و آمدهای جوانان و افزایش نگاه آنان به جامعه نتوانسته شرایط را مساعد نماید و به عبارتی حق انتخاب همسر را از دختران منطقه سلب نموده ازدووجهای سنتی و اجباری که در بعضی مواقع به جهت دعوایها و نزاعهای فامیلی و اجبار به ایجاد حلقه وصل دوخانواده از این طریق این ازدواجها ایجاد می‌شود و در برخی زمان هم به عبارتی ناف بریده هم می‌گردند که حتی با گذشت زمان و تغییر شرایط می‌بایست این ازدووجها ایجاد گردد که بعد از آن ازدواجهای اجباری در میان فرزندان اهالی منطقه به مرور زمان اختلافات و ناسازگاری زوجین گردیده است لذا پیشنهادات ذیل در این راستا بیان می‌گردد:

- اقدام به سرمایه گذاری بنیادی، ایجاد فرصتهای شغلی جدید و مناسب خصوصا در مناطق محروم، امکان مبادلات تجاری بدون دخالت نابجا و مقررات سخت گیرانه دولت برای کاهش مشکلات ناشی از فقر و بیکاری و اشتغال جوانان ازدواج نموده بیکار
- ۲- بمنظور افزایش رضایت خانوادگی در خانواده ها و شرایط مطلوب محیط خانواده، به خانواده ها پیشنهاد می‌گردد قبل از ازدواج فرزندان شرایط شغلی و کار مناسب بمنظور تامین درآمد خود و خانواده خود را برای آنان فراهم نموده و از این مهم اطمینان حاصل نمایند.
- ۳- بمنظور سازگاری مطلوب زناشویی در بین زوجین پیشنهاد می‌گردد زوجین شرایطی را از جمله جذابیت های جسمی، عاطفه، منفی بافی، شرایط اقتصادی خانواده، داشتن علایق و هدف های یکسان و فعالیت جنسی بیشتر در نظر بگیرند
- ۴- پیشنهاد می‌شود زوجین و خانواده ها جهت رضایتمندی زناشویی و کاهش ناسازگاریهای زوجین در آنان به سن ازدواج، و تفاوت سنی بیشتر توجه نمایند.
- ۵- جهت کاهش میزان ناسازگاری در بین زوجین پیشنهاد می‌گردد از زندگی افراد عادی که شرایط مطلوبی را دارند الگو برداشته و زمینه آموزش را برای افراد غیر عادی فراهم نمایند.
- ۶- دولت شرایطی را از جمله انتظارات اجتماعی و اقتصادی را برای زوجین بمنظور سازگاری زناشویی و کاهش آمار طلاق فراهم نماید.
- ۷- توجه خانواده ها شرایط بلوغ فکری و عاطفی زوجین، داشتن تحصیلات، تطابق فرهنگی، و مشابهت طبقه خانوادگی و طرز تفکر مشترک بمنظور کاهش آمار طلاق
- ۸- پیشنهاد می‌گردد دولت با اجرای برنامه های آموزشی توسط سازمانهای مربوطه برای مردم منطقه بمنظور پرهیز از ازدواجهای اجباری اقدام نماید.

۹- آموزش مهارت‌های زندگی در کتب درسی در دانشگاه‌ها و مشاوره دادن به دانشجویان از طریق مراکز مشاوره دانشگاه
 ۱۰- رسانه‌ها بخصوص تلویزیون باید بیشتر به این مسئله بپردازند و به مردم آگاهی‌های لازم را بدهند که در مورد انتخاب
 همسر و چگونه کنار آمدن با مسائل و مشکلات زندگی چگونه رفتار کنند.
 ۱۱- توسعه مراکز تحصیلی و نهضت سواد آموزی بمنظور افزایش سطح دانش برخی از اهالی منطقه جهت پرهیز از ازدواجهای
 سنتی و اجباری

منابع

باقری، خلیل ، ۱۳۸۷ ، بررسی صفات شخصیتی بر روی سازگاری زوجین (تفاهم زناشویی) پایان نامه کارشناسی ارشد:
 دانشگاه اراک حسینی، عصمت. ، ۱۳۹۱، بررسی نقش هوش هیجانی و مولفه های آن در رضایت مندی زناشویی و مقایسه آن
 با متغیرهای جمعیت شناختی. خانواده پژوهی. سال ششم، شماره ۳۳، پاییز
 حسینی نسب، سیدداوود و هاشمی نصرت آباد، تورج، ۱۳۸۸، بررسی رابطه بین جهت گیری مذهبی و سازگاری زناشویی.
 فصلنامه روانشناسی دانشگاه تبریز. سال چهارم، شماره ۱۴، تابستان
 محرمی، معصومه ، ۱۳۸۷ ، بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی موثر بر اختلافات زناشویی در بین زنان شاغل و خانه دار (پالمن
 نامه کارشناسی ارشد رشته مطالعات زنان). تهران: دانشگاه الزهرا.
 مهرابی زاده هنرمند، مهناز. ، ۱۳۸۹، اثر بخشی افزایش مهارت های زندگی در افزایش سازگاری زناشویی زنان متأهل ۴۰ - ۲۰
 سال. مجله مطالعات آموزش و یادگیری. دوره دوم. شماره اول. بهار و تابستان
 . نورای پور، ر. بشارت. م ع و یوسفی، آ ، ۱۳۸۶ ، بررسی رابطه دانش و نگرش جنسی با رضایت زناشویی در زوجین ساکن در
 مجتمع پژوهشگران جوان دانشگاه شهید بهشتی: مجله تازهها و پژوهشهای مشاوره.

Broman, C.L. (2005). **Marital quality in black and white marriages**. *Journal of Family Issues*, 26(4), 431-441.

Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (2008). **The timing of divorce: Predicting when a couple will divorce over a 14 years period**. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 737-745.

Horvitz, A.V., Helene, R. W., & Sandra, H. W. (2006). **Becoming marital and mental health: A longitudinal study of a cohort of young adults**. *Journal of Marriage and the Family Therapy*, 58, 895-907